

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

Nr. i Dokumentit: 22.37.1-2017-08

RAPORTI I AUDITIMIT

**PËR PASQYRAT FINANCIARE VJETORE TË KOMUNËS SË
MITROVICËS VERIORE PËR VITIN E PËRFUNDUAR MË 31
DHJETOR 2017**

Prishtinë, maj 2018

Zyra Kombëtare e Auditimit e Republikës së Kosovës është institucioni më i lartë i kontrollit ekonomik e financiar, i cili me Kushtetutën dhe ligjet e vendit gëzon pavarësi funksionale, financiare dhe operative. Zyra e Kombëtare e Auditimit kryen auditime të rregullsisë dhe të performancës dhe për punën e vet i jep llogari Kuvendit të Kosovës.

Misioni ynë është që përmes auditimeve cilësore të fuqizojmë llogaridhënien në administratën publike për përdorimin efektiv, efikas dhe ekonomik të burimeve kombëtare.

Ne kryejmë auditime në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtare të auditimit në sektorin publik si dhe me praktikatat e mira evropiane.

Raportet e Zyrës Kombëtare të Auditimit promovojnë drejtpërsëdrejti llogaridhënien e institucioneve publike pasi që ato ofrojnë bazë të qëndrueshme për të kërkuar llogari nga menaxherët e çdo organizate buxhetore. Në këtë mënyrë ne rrisim besimin në shpenzimin e fondeve publike dhe luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesit të taksapaguesve dhe të palëve tjera të interesit në rritjen e përgjegjësisë publike.

Auditori i Përgjithshëm ka vendosur në lidhje me opinionin e auditimit për Pasqyrat Financiare Vjetore të Komunës së Mitrovicës Veriore, në konsultim me Ndihmës Auditorin e Përgjithshëm Valbon Bytyqi, i cili e ka mbikëqyrur auditimin.

Raporti është rezultat i auditimit të kryer nga Xhevat Seferi – Udhëheqës i Ekipit dhe Anëtarit: Nebojsa Ristiq, nën menaxhimin e Udhëheqësit të Departamentit të Auditimit Zuka Zuka.

TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme	4
1 Fushëveprimi dhe metodologjia e auditimit	6
2 Pasqyrat financiare vjetore dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm	7
3 Menaxhimi financiar dhe kontrolli	11
4 Progresi në zbatimin e rekomandimeve.....	23
5 Qeverisja e mirë.....	24
Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZKA	27
Shtojca II: Progresi në zbatimin e rekomandimeve të dy viteve paraprake.....	29
Shtojca III: Letër konfirmimi	38

Përmbledhje e përgjithshme

Hyrje

Ky Raport përmbledh çështjet kryesore që dalin nga auditimi i Pasqyrave Financiare Vjetore të Komunës së Mitrovicës Veriore për vitin 2017, i cili e përcakton Opinionin e dhënë nga Auditori i Përgjithshëm. Ekzaminimi i pasqyrave financiare për vitin 2017 është kryer në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit. Qasja jonë ka përfshirë testet dhe procedurat, të cilat ishin të nevojshme për të arritur në një opinion lidhur me pasqyrat financiare. Qasja e aplikuar e auditimit është paraqitur në Planin e Jashtëm të Auditimit, të datës 09/10/2017.

Auditimi ynë është fokusuar në:

Puna e ndërmarrë nga Zyra Kombëtare e Auditimit për të përfunduar auditimin për vitin 2017 është përcaktuar varësisht nga cilësia e kontrollit të brendshëm të zbatuar nga menaxhmenti i komunës.

Zyra Kombëtare e Auditimit vlerëson menaxhmentin e lartë dhe stafin e komunës për bashkëpunim gjatë procesit të auditimit.

Opinion i Auditorit të Përgjithshëm

Opinion i pamodifikuar me theksim të çështjes

Pasqyrat Financiare Vjetore për vitin 2017, *paraqesin një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale.*

Theksimi i çështjes

Si theksim të çështjes, duam të përmendim faktin se vlera e pasurive jo financiare, e shpalosur në pasqyrat financiare vjetore nuk ishte e saktë. Kjo ka ndodhur si pasojë e mos regjistrimit të të gjitha pasurive të blera dhe të trashëguara apo të pranuar në vitet e mëparshme.

Shtojca I, shpjegon llojet e ndryshme të opinioneve të aplikuar nga Zyra Kombëtare e Auditimit.

Konkluzionet dhe rekomandimet kryesore

Përgjigja e Kryetarit të Komunës

Kryetari është pajtuar me gjetjet dhe konkluzionet e auditimit, si dhe është zotuar se do t'i adresoj të gjitha rekomandimet e dhëna.

1 Fushëveprimi dhe metodologjia e auditimit

Hyrje

Zyra Kombëtare e Auditimit (ZKA) është përgjegjëse për kryerjen e auditimit të rregullsisë që përfshin ekzaminimin dhe vlerësimin e pasqyrave financiare dhe të dhënave tjera financiare, si dhe dhënien e opinionit:

- Nëse pasqyrat financiare japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të llogarive dhe çështjeve financiare për periudhën e auditimit;
- Nëse të dhënat financiare, sistemet dhe transaksionet janë në pajtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi;
- Për përshtatshmërinë e funksioneve të kontrollit të brendshëm dhe të auditimit të brendshëm; dhe
- Për të gjitha çështjet të cilat dalin apo kanë të bëjnë me auditimin.

Puna e ndërmarrë e auditimit është bazuar në vlerësimin e rrezikut për auditimin e PFV-ve. Ne kemi analizuar veprimtarinë e komunës, për të përcaktuar se deri në çfarë mase mund të mbështetemi në kontrollet menaxheriale dhe nivelin e testeve të hollësishme, që janë të nevojshme për të siguruar dëshmitë që mbështesin opinionin e Auditorit të Përgjithshëm.

Kapitujt e mëposhtëm ofrojnë një përmbledhje më të detajuar të gjetjeve tona të auditimit, me theks të veçantë në vëzhgimet dhe rekomandimet në secilën fushë të rishikimit.

Procedurat tona kanë përfshirë rishikimin e kontroleve të brendshme, të sistemeve të kontabilitetit, teste të ndërlidhura substanciale si dhe aranzhimet e ndërlidhura të qeverisjes deri në masën që ne i konsiderojmë të nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Të gjeturat e auditimit nuk duhet të konsiderohen si një pasqyrë gjithëpërfshirëse e të gjitha dobësive që mund të ekzistojnë, apo e të gjitha përmirësimeve që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që kanë operuar.

---

2 Pasqyrat financiare vjetore dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm

Hyrje

Auditimi ynë i Pasqyrave Financiare Vjetore (PFV) merr parasysh pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë dhe saktësinë e informacionit të prezantuar në PFV. Gjithashtu merret parasysh edhe deklarata e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe Zyrtari Kryesor Financiar, kur PFV-të dorëzohen në Ministrinë e Financave (MF).

Deklarata për prezantimin e PFV-ve përfshinë një numër të pohimeve në lidhje me pajtueshmërinë, me kornizën raportuese si dhe cilësinë e informacionit në kuadër të PFV-ve. Këto pohime kanë për qëllim t'i ofrojnë Qeverisë sigurinë se të gjitha informatat relevante u janë ofruar për të siguruar se mund të ndërmerret një proces auditimi.

2.1 Opinioni i auditimit

Opinioni i pamodifikuar me theksim të çështjes

Ne kemi audituar PFV-të e Komunës së Mitrovicës Veriore për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2017, të cilat përfshijnë pasqyrën e pranimeve dhe të pagesave në para të gatshme, pasqyrën e ekzekutimit të buxhetit, shënimet shpjeguese dhe raportet tjera përcjellëse.

Sipas opinionit tonë, Pasqyrat Financiare Vjetore për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2017, prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (të kontabilitetit të bazuar në para të gatshme), Ligjit nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (me plotësime dhe ndryshime) dhe Rregullore MF, Nr. 01/2017 për raportim vjetor financiar nga organizatat buxhetore.

Baza për opinion

Ne kemi kryer auditimin në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Sipas këtyre standardeve, përgjegjësitë tona janë përshkruar më poshtë tek pjesa "Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare". Besojmë se dëshmitë e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të duhura për sigurimin e bazës për opinion.

Theksimi i çështjes

Ne tërheqim vëmendjen tuaj për faktin se komuna nuk ka arritur të bëjë regjistrimin e gjithë pasurisë së saj, ngase nuk janë përfshirë objektet arsimore, të shëndetësisë, si dhe pasuria tjetër e paluajtshme. Komuna, ka pasur investime për renovimin e tyre në vitet e mëparshme dhe në vitin vijues, por si pasuri i ka regjistruar vetëm shpenzimet e renovimeve dhe jo objektet në tërësi. Kjo për shkak se komuna nuk e ka përfunduar procesin e inventarizimit dhe vlerësimit të plotë të pasurisë në posedim, si rezultat i gjendjes politike në regjionin e veriut të vendit. Si pasojë nuk janë shpalosur vlerat e sakta dhe të plota të pasurive komunale në PFV-të e vitit 2017.

Dobësitë e prezantuara tregojnë se komuna kishte pasaktësi në regjistrat e pasurive. Këtë e ka shkaktuar mungesa e kontroleve në menaxhimin dhe raportimin e tyre.

Opinionin jonë nuk është modifikuar për këtë çështje.

Çështjet kyçe të auditimit

Si çështje kyçe të auditimit përmendim faktin se:

- Komuna ende nuk ka vendosur politika të zbatimit të ligjit për Tatimin në pronë si dhe nuk ka ndërmarrë veprime konkrete për arkëtimin e të hyrave nga kjo veprimtari, si dhe nuk ka inkasuar të hyra nga lejet e ndërtimit, apo për shfrytëzim të pronave/hapësirave komunale; dhe
- Sfidat në menaxhimin e personelit, si rezultat i mos hartimit dhe aprovimit të strukturës organizative si dhe kërkesat tjera që ndërlidhen me zbatimin Udhëzimeve Administrative përkatëse.

Përgjegjësia e menaxhmentit dhe personave të ngarkuar me qeverisje për PFV

Kryetari i Komunës së Mitrovicës Veriore është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të pasqyrave financiare sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik - Raportimi Financiar bazuar në Kontabilitetin e Parasë së Gatshme të modifikuar, si dhe është përgjegjës për kontrole të brendshme të cilat menaxhmenti i përcakton si të nevojshme për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare, pa keq-deklarime materiale të shkaktuara qoftë nga mashtrimi apo gabimi. Kjo përfshinë zbatimin e Ligjit nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (me plotësime dhe ndryshime).

Kryetari i Komunës gjithashtu është përgjegjës për të siguruar mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Komunës.

Përgjegjësia e Auditorit të Përgjithshëm për auditimin e PFV-ve

Përgjegjësia jonë është që të shprehim një opinion për PFV në bazë të auditimit të kryer. Auditimi është kryer në përputhje me SNISA. Këto standarde kërkojnë që t'i përmbahemi kërkesave etike, të

---

planifikojmë dhe të kryejmë auditimin për të marrë siguri të arsyeshme se pasqyrat financiare nuk përmbajnë keq-deklarime materiale.

Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë i sigurisë, por nuk garanton se një auditim i kryer në pajtim me SNISA-t do të zbulojë çdo keq-deklarim material që mund të ekzistoj. Keq-deklarimet mund të rezultojnë nga mashtrimi ose gabimi dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose së bashku, mund të ndikojnë në vendimet e marra mbi bazën e këtyre PFV-ve.

Auditimi përfshinë kryerjen e procedurave për të marrë dëshmi në lidhje me informatat financiare dhe shpalosjet në PFV. Procedurat e zgjedhura varen nga gjykimi i auditorit, duke përfshirë edhe vlerësimin e rreziqeve nga keq-deklarimet materiale në PFV, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit. Gjatë vlerësimit të rrezikut, auditori merr në konsideratë kontrollin e brendshëm që është relevant në përgatitjen e pasqyrave financiare nga entiteti, në mënyrë që të dizajnoj procedura të auditimit që janë të përshtatshme për rrethanat e entitetit, por jo për qëllim të shprehjes së opinionit mbi efektivitetin e kontrolleve të brendshme të entitetit.

Auditimi përfshinë edhe vlerësimin e përshtatshmërisë së politikave kontabël të përdorura, arsyeshmërinë e përlogaritjeve kontabël të bëra nga menaxhmenti, si dhe vlerësimin e prezantimit të pasqyrave financiare.

2.2 Pajtueshmëria me kërkesat për PFV-të dhe kërkesat tjera për raportim

Nga komuna kërkohet të raportoj në përputhje me kornizën e caktuar raportuese dhe kërkesat tjera për raportim. Ne kemi marrë parasysh:

- Pajtueshmërinë me Rregulloren MF. Nr. 01/2017 për Raportim Vjetor Financiare nga Organizatat Buxhetore;
- Kërkesat e LMFP-së nr. 03/L-048 (me ndryshime dhe plotësime);
- Pajtueshmërinë me Rregullën Financiare nr. 01/2013 dhe 02/2013;
- Planin e veprimit për adresimin e rekomandimeve;
- Kërkesat e Procedurave të Menaxhimit Financiar dhe të Kontrolleve (MFK);
- Kërkesat tjera për raportime buxhetore, siç janë raportet tremujore duke i përfshirë këtu edhe pasqyrat nëntë mujore me kohë; raportet operative (të performancës); dhe
- Draft plani dhe plani përfundimtar i prokurimit më kohë.

Në kontekst të PFV-ve, çështjet në lidhje me kornizën raportuese, ishin adresuar me rastin e përgatitjes së draft Pasqyrave financiare.

Marrë parasysh çka u tha më lartë, Deklarata e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe ai Financiar, me rastin e dorëzimit të PFV-ve në Ministrinë e Financave, mund të konsiderohet e saktë përveç shpalosjeve të pasurive.

Vlen të theksohet se për PVF-të e vitit 2016 ishte kualifikuar opinionin për pagesën e kryer në avans nga kategoria investime kapitale në vlerë 175,775€. Ne kemi rishikuar dhe konstatuar se puna është kryer dhe avansi është mbuluar në tërësi dhe i tërë projekti është realizuar dhe paguar nga komuna.

Në kontekst të kërkesave tjera për raportim të jashtëm, nuk kemi çështje për të ngritur.

2.3 Rekomandimet lidhur me Pasqyrat Financiare Vjetore

Për çështjen e sipër përmendur jepen rekomandimet:

Rekomandimi 1 Kryetari, duhet të siguroj se është bërë një analizë për të përcaktuar shkaqet për theksim të çështjes në opinionin e auditimit, si dhe të çështjeve kyçe. Veprime specifike duhet të ndërmerren për t'i adresuar shkaqet në mënyrë sistematike për të regjistruar të gjitha objektet dhe pronat tjera të paluajtshme. Me tutje të siguroj se do të fillojnë të aplikojnë tatimin në pronë si dhe të kompletoj udhëzimet administrative rreth strukturës organizative.

Më tutje, Kryetari duhet të siguroj se janë vendosur procese efektive për të konfirmuar që plani i hartimit të PFV-ve për vitin 2018 i adreson të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me pajtueshmërinë. Deklarata e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe ai Financiar, nuk duhet të nënshkruhet përveç nëse ndaj PFV-të janë aplikuar të gjitha kontrollet e nevojshme.

3 Menaxhimi financiar dhe kontrolli

Hyrje

Puna jonë lidhur me MFK-në, pasqyron aktivitetet e detajuara të auditimit për sistemet e të hyrave dhe shpenzimeve në komunë. Në mënyrë të veçantë, në fokus të auditimit ishte menaxhimi i buxhetit, çështjet e prokurimit, burimet njerëzore, pasuritë si dhe detyrimet.

Konkluzioni për menaxhimin financiar dhe kontrollin

Për shkak të moszbatimit me konsistencë të rregulloreve, fusha e shpenzimeve për investime kapitale, vazhdonë të mbetet fushë sfiduese, duke rezultuar në vonesat në përfundim të projekteve, mos fillimi i projekteve të aprovuara nga Fondi për Zhvillim. Gjithashtu, në kontekst të sistemeve financiare, kontrollet mbi subvencionet dhe të hyrat në përgjithësi nuk janë të përshtatshme dhe nuk janë duke u zbatuar në mënyrë efektive. Fushat kryesore ku nevojiten më shumë përmirësime janë realizimi i buxhetit, menaxhimi i subvencioneve si dhe performanca e dobët në arkëtimin e të hyrave.

3.1 Planifikimi dhe realizimi i buxhetit

Ne i kemi shqyrtuar burimet e fondeve buxhetore, shpenzimet e fondeve si dhe të hyrat e arkëtuara sipas kategorive ekonomike. Kjo është paraqitur në tabelat e mëposhtme:

Tabela 1. Burimet e fondeve buxhetore (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final ¹	2017 Realizimi	2016 Realizimi	2015 Realizimi
Burimet e Fondeve:	5,538,163	6,954,142	4,821,771	4,413,590	2,795,946
Granti i Qeverisë -Buxheti	5,360,700	5,342,613	4,156,706	2,096,180	2,604,114
Të bartura nga viti paraprak ² -	0	46,573	13,722	4,498	7,500
Të hyrat vetjake ³	177,463	177,463	4,831	8,023	12,682
Fondi zhvillimor në mirëbesim	0	1,232,154	503,445	1,441,201	0
Donacionet e jashtme	0	155,339	143,067	863,688	171,650

Buxheti final në raport me buxhetin fillestar ishte rritur për 1,415,979€. Fillimisht buxheti final ishte rritur për 1,434,066€, (rritje si rezultat i Fondit Zhvillimor në vlerë 1,232,154 të bartura nga viti 2016, të hyrave të bartura nga viti paraprak në vlerë 46,573€, si dhe donacionet e jashtme 155,339€), si dhe

¹ Buxheti Final – buxheti i aprovuar nga Kuvendi i përshtatur më pas nga Ministria e Financave

² Të hyrat vetjake të Komunave të pashpenzuara në vitin paraprak të bartura në vitin aktual.

³ Pranimet e përdorura nga entiteti për financimin e aktiviteteve vetjake.

i zvogëlimit të grantit qeveritar të aplikuar pas rishikimit buxhetor dhe në pajtim me vendimet e Qeverisë në shumën prej 18,087€.

Në vitin 2017, komuna ka shpenzuar 69% të buxhetit final, me një suficit prej 2,132,371€. Në krahasim me vitin 2016 ka një ngritje prej 4%, ku komuna kishte një realizim prej 65%. Realizimi i buxhetit vazhdon të mbetet në nivel jo të kënaqshëm dhe më poshtë jepen shpjegimet për pozitën aktuale.

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2017 Realizimi	2016 Realizimi	2015 Realizimi
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike:	5,538,163	6,954,142	4,821,770	4,413,590	2,795,946
Pagat dhe Mëditjet	1,975,928	2,011,555	981,414	948,899	1,355,094
Mallrat dhe Shërbimet	707,283	742,348	543,958	897,398	775,147
Shërbimet komunale	56,927	56,927	23,440	22,349	21,440
Subvencionet dhe Transferet	156,196	168,143	156,195	137,195	171,862
Investimet Kapitale	2,641,829	3,975,169	3,116,763	2,407,749	472,403

Shpjegimet rreth ndryshimeve në kategoritë buxhetore janë dhënë si në vijim:

- Pavarësisht rritjes së buxhetit për shpenzime kapitale gjatë vitit, vetëm 69% e buxhetit final ishte shpenzuar. Programi për Investime Publike përfshin disa projekte në vazhdim nga viti i kaluar dhe pesë projekte të reja për vitin aktual. Megjithatë, vonesat në zbatim janë gjithashtu të dukshme në disa projekte të filluara para vitit 2017. Më tutje, nga Fondi për Zhvillim projekte të planifikuara për vitin 2017 janë bartur për tu realizuar në vitin 2018, pasi nga Bordi përkatës i këtij fondi ishin aprovuar me vonesë dhe mjetet financiare nuk i ishin ndarë komunës me kohë. Sidoqoftë, suficiti prej 858,406€ është domethënës kundrejt buxhetit të rritur në këtë kategori;
- Zvogëlimi i buxhetit për paga dhe mëditje për 128,085€, ishte si rezultat i mos pagesës së pagave për punëtorët në sektorin e arsimit dhe atij të shëndetësisë. Megjithatë, buxheti i pa shpenzuar për këtë kategori është 1,030,141€; dhe
- Rritja e buxhetit për mallra dhe shërbime përfshin gjithashtu të hyrat e bartura nga viti i mëparshëm në vlerë prej 16,010€.

Sa i përket planifikimit në arkëtimin e të hyrave, komuna ka planifikuar të arkëtoj 177,463€, ndërsa ka arkëtuar vetëm 25,512€ apo 14%. Krahasuar me vitin paraprak ishte rënë dukshëm arkëtimi i të hyrave për mbi 40%.

Çështja 2 – Realizimi i ulët i buxhetit dhe keq-klasifikimi i shpenzimeve

Realizimi i buxhetit nuk ishte në nivelin e pritur. Një pjesë e madhe e shpenzimeve janë bërë në tre mujorin e fundit të vitit (2,161,284€ apo 45% e shpenzimeve). Kjo ka ndodhur për shkak të një planifikimi të dobët dhe të pabazuar në objektiva të qarta. Performancë e dobët buxhetore vërehet kryesisht te investimet kapitale. Derisa një pjesë e suficitit ishte jashtë kontrollit të komunës, pasi për investime kapitale nga fondi zhvillimor mjetet financiare nuk ishin ndarë me kohë.

Planifikimi i të hyrave mund të jetë mbivlerësuar, përderisa arkëtimi dhe shfrytëzimi i tyre është shumë i ulët dhe ka një performancë të dobët. Kjo ka ndodhur për shkak se komuna vazhdon të mos zbatoj Ligjin për tatimin në pronë dhe ligjin për ndërtimet.

Për Projektin “Mitrovica e gjelbër” të përkrahur nga Bashkimi Evropian në vlerë prej 293,416€, tek pagesa e situacionit nr. 6/a, komuna e ka planifikuar dhe paguar gabimisht faturën sipas përshkrimit “tokë” në vlerë prej 5,197€ nga kategoria ekonomike mallra dhe shërbime.

Rreziku Planifikimi jo i duhur i buxhetit dhe ekzekutimi i ulët i tij, do të rezultojë në mos arritjen e objektivave të organizatës, shërbime dhe infrastrukturë të dobëta për qytetarë si dhe humbjen e kredibilitetit ndaj qytetarëve dhe donatorëve potencial. Ndërsa, realizimi dhe raportimi i pagesave nga kategoritë jo përkatëse rritë rrezikun që komuna ta mbivlerësoj apo nënvlerësoj kategoritë ekonomike.

Rekomandimi 2 Kryetari, duhet të siguroj që performanca buxhetore monitorohet vazhdimisht dhe në mënyrë sistematike në baza mujore dhe që ky rishikim i identifikon dhe adreson pengesat dhe vështirësitë për realizim të buxhetit në nivel të planifikuar. Aty ku planifikimet fillestare të buxhetit janë të pasakta, kjo duhet të reflektohet plotësisht në pozitën e buxhetit final. Po ashtu, Kryetari duhet të sigurohet që planifikimet për shpenzime të bëhen konform kodeve ekonomike të ndara për kategori përkatëse varësisht përfitimeve.

3.2 Të hyrat

Të hyrat e realizuara nga Komuna në vitin 2017 ishin në vlerë 25,512€. Burimet e arkëtimit direkt të të hyrave vetjake janë të kufizuara vetëm në këto kategori: nga taksat administrative dhe nga taksat për certifikata të gjendjes civile. Gjithashtu komuna kishte edhe të hyra indirekte të mbledhura nga dënimet e policisë në vlerë 625€. Komuna, ende nuk është duke aplikuar kërkesat ligjore të ngarkesave për tatimin në pronë, lejet e ndërtimit, shfrytëzimin e pronave publike etj.

Shpjegimet për planifikimin dhe realizimin e arkëtimit të të hyrave janë paraqitur në tabelën e më poshtme:

Tabela 3. Të hyrat vetjake (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2017 Pranimet	2016 Pranimet	2015 Pranimet
Të hyrat e arkëtuara nga komuna	177,463	177,463	25,512	44,005	27,400
Gjithsej të hyrat vetjake	177,463	177,163	25,512	44,005	27,400

Komuna, kishte arritur që të inkasoj vetëm 14% të te hyrave të planifikuara. Krahasuar me vitin paraprak të hyrat kanë shënuar ulje për 58%. Diferenca nga viti i kaluar ka të bëjë me të hyrat nga një leje e ndërtimit që vitin e kaluar ishte inkasuar.

Çështja 3 – Mungesa e rregulloreve të brendshme për taksa, tarifa dhe ngarkesa

E gjetura Komuna nuk është duke zbatuar ligjin për tatimin në pronë dhe ligjin për ndërtimet. Si pasojë nuk ka realizuar të hyra nga tatimi në pronë, nga lejet e ndërtimit, shfrytëzimi i pronave publike etj, prandaj edhe niveli i mbledhjes së të hyrave vetjake është shumë i ulët.

Komuna, ka miratuar në Kuvendin komunal dhe ka dërguar për miratim një rregullore për taksa, tarifa dhe gjoba, por ministria e ka kthyer në kuvend për disa ndryshime dhe përmirësime. Këto ndryshime ende nuk janë miratuar në Kuvend, prandaj komuna ende nuk ka një rregullore të brendshme të aprovuar nga Kuvendi Komunal për taksa, tarifa dhe ngarkesa për shërbimet që u ofron qytetarëve të saj. Komuna, ende bën arkëtimin e të hyrave duke u bazuar në një vendim i cili nuk parasheh të hyrat nga tatimi në pronë, lejet e ndërtimit, shfrytëzimin e pronave publike apo burime tjera të të hyrave komunale. Prandaj edhe niveli i mbledhjes së të hyrave vetjake është shumë i ulët.

Rreziku Mos zbatimi i ligjeve dhe rregulloreve për mbledhjen e tatimeve në pronë, taksave për leje të ndërtimit dhe të taksave e tarifave tjera nga ana e komunës, pasqyron një qasje joserioze për të aplikuar kërkesat ligjore në këtë fushë. Kjo rritë rrezikun e pa pajtueshmërisë me ligjet e aplikueshme dhe redukton të hyrat vetjake, si dhe mundësinë e financimit të projekteve nga ky burim i të hyrave.

Rekomandimi 3 Kryetari, duhet të inicioj pa vonesë hartimin e një rregullore të brendshme për taksat, tarifatat dhe ngarkesat e qytetarëve për shërbimet e përfituara publike, si dhe e njëjta të aprovohet në Kuvendin komunal. Po ashtu, të siguroj zbatimin e ligjit për tatimin në pronë dhe atij të ndërtimit, i cili ka për qëllim në radhë të parë zbatimin e kërkesave minimale ligjore, dhe rritjen e cilësisë së shërbimeve për qytetarët e komunës.

3.3 Pagat dhe shtesat

Pagat dhe shtesat paguhen përmes një sistemi të centralizuar të pagesave që menaxhohet nga Ministria e Administratës Publike dhe MF. Kontrollat kyçe që e konfirmojnë saktësinë dhe plotësinë e pagesave janë: (a) Kontrolli i pagesave çdo muaj, përmes azhurnimit dhe nënshkrimit të listës së pagave, (b) Kontrollin e ndryshimeve të mundshme të cilat mund të paraqiten në formularë, (c) Shqyrtimin e buxhetit për atë kategori dhe harmonizimet me Thesarin. Buxheti final për paga dhe mëditje në vitin 2017 ishte 2,011,555€, dhe prej tyre ishin shpenzuar vetëm 981,414€ apo 49% e buxhetit. Ky nivel i ulët i realizimit të buxhetit ishte për shkak të mos pagesës së pagave për punëtorët në sektorin e arsimit dhe atij të shëndetësisë, si rezultat i rrethanave politike në komunat veriore.

Çështja 4 - Mbulimi i pozitave të rregullta të punës me kontratë mbi vepër

- E gjetura** Komuna ka paguar 17,304€ për pesë punonjës të cilët janë me kontratë për shërbime të veçanta, për pesë pozita të rregullta⁴. Në drejtorinë për gjeodezi, një zyrtar mbahet me kontratë mbi vepër nga viti 2013 dhe vazhdon ende. Sipas komunës, kjo ka ndodhur si pasojë e pamundësisë që i njëjti të aprovohet me buxhet për shkak të mos aprovimit të rregullores për strukturën organizative.
- Rreziku** Mbulimi i pozitave të rregullta me kontrata për shërbime të veçanta duke vazhduar për vite me radhë, nuk është në pajtim me rregulloret dhe rritë pasigurinë e stafit për qëndrim të gjatë në këto pozita, çka mund të reflektoj edhe në performancë dhe monitorim të dobët të stafit.
- Rekomandimi 4** Kryetari duhet të siguroj se janë ndërmarrë veprimet e duhura për ta adresuar këto çështje, ashtu që t'i rishikoj nevojat reale për angazhim të punëtorëve me kontrata për shërbime të veçanta. Rastet e tilla duhet të diskutohen me MF-në duke dhënë arsyet për pozitat e nevojshme dhe të njëjtat të parashihen në aprovimet buxhetore.

3.4 Menaxhimi i personelit

Menaxhimi i burimeve njerëzore ka për qëllim koordinimin e aktiviteteve të organizatës për të siguruar funksionimin e sistemit në përputhje me politikat e administratës komunale dhe të kuvendit komunal, të cilat zbatohen në gjithë organizatën. Menaxhimi i BNj përfshinë: Hartimin dhe rishikimin e strukturës organizative, kategorizimin dhe përshkrimin e vendeve të punës, kontrollin e kostove buxhetore të personelit, si dhe kontrollin e procesit të rekrutimit, trajnimit dhe

⁴ Gjeometër, Zyrtar për zhvillim ekonomik, Asistente administrative, Zyrtarë për arsim, si dhe Zyrtar për bazën e të dhënave për nevoja lokale.

zhvillimit të personelit, duke përfshirë këtu edhe matjen e efektivitetit të personelit përmes vlerësimit të performancës së kryerjes së detyrave.

Çështja 5 – Sfidat në menaxhimin e personelit

- E gjetura** Menaxhmenti ende nuk ka miratuar një Rregullore të brendshme për strukturën organizative, sistematizim të vendeve të punës dhe harmonizimin e saj me nevojat dhe buxhetin e komunës. Kjo ka ndikuar që disa vende pune kyçe të mos plotësohen me staf apo të mbulohen me kontrata mbi vepër.
- Rreziku** Mungesa e strukturës organizative të personelit, nuk ofron siguri në organizimin e brendshëm të komunës, njëkohësisht në ndarjen e detyrave dhe përshtatshmërinë e vendeve të punës.
- Rekomandimi 5** Kryetari, duhet të siguroj se janë ndërmarrë veprimet e duhura për t'i adresuar në mënyrë urgjente çështjet e përmendura më lart, ashtu që komuna të ketë të vendosur strukturën organizative dhe që vendet kyçe të punë të plotësohen me personelin adekuat për të evituar mbajtjen e punonjësve me kontrata mbi vepër.

3.5 Mallrat dhe shërbimet, si dhe shërbimet komunale

Buxheti final për mallra dhe shërbime në vitin 2017 ishte 742,348€, prej tyre ishin shpenzuar 543,958€ ose 73%. Sa i përket shpenzimeve komunale për vitin 2017, nga buxheti 56,927€, janë shpenzuar 23,440€ ose 41%. Këto shpenzime shpenzohen në furnizimin me pajisje dhe inventar, furnizime zyre, shërbime të kontraktuara, karburant, pajisje mjekësore, mirëmbajtje të ndërtesave të zyrave, telefonit etj.

Çështja 6 - Dobësi në pagesën dhe pranimin e mallit

- E gjetura** Për kontratën për shërbime të telefonisë mobile dhe furnizim me mbushje (kartela) telefonike post-paid, komuna ka paguar faturën në vlerë 2,250€ për 600 kartela post-pait në vlerë 5€ për njësi. Komuna nuk ka një rregullore të brendshme për shpenzimet e telefonisë fikse dhe mobile.
- Rreziku** Mungesa e një rregulloreje të brendshme për shpenzime të telefonisë fikse dhe mobile do të rezultojë me kontrolle të dobëta të brendshme dhe rrisin rrezikun për vlerë të dobët për paranë dhe humbje buxhetore.
- Rekomandimi 6** Kryetari, duhet të siguroj kontrolle të brendshme adekuate për shpenzimet, si dhe të siguroj që të hartohet dhe miratohet një rregullore e brendshme për shpenzimet e telefonisë fikse dhe mobile.

3.6 Subvencionet dhe transferet

Buxheti për Subvencione dhe transfere, ndahet kryesisht për entitete publike, entitete jo publike dhe përfitues individual. Shembuj të subvencioneve janë subvencionet për sport, ndihmë për rastet sociale, subvencione në bujqësi, etj.

Buxheti final për subvencione dhe transfere në vitin 2017 ishte 168,143€, prej tyre ishin shpenzuar 156,195€. Ato kanë të bëjnë kryesisht me ndihma për individë si raste sociale.

Çështja 7 – Ndarja e subvencioneve pa rregullore për subvencionim dhe pa kritere të qarta

E gjetura Menaxhmenti i komunës nuk ka vendosur kontrole menaxheriale për menaxhimin dhe shpenzimin e këtyre fondeve, pasi nuk ka hartuar dhe miratuar një rregullore për mënyrën dhe kriteret e subvencionimit. Në mungesë të kësaj rregulloreje të gjitha subvencionet pa kufizim vlerash aprovohen me vendim të Kryetarit të Komunës dhe jo përmes miratimit nga Kuvendi Komunal, siç është praktikë tek të gjitha komunat për subvencionet në vlerë mbi 1,000€. Më tej, është identifikuar se, komisioni për shqyrtimin e kërkesave për subvencionim ka dhënë propozim për aprovimin e kërkesave për subvencione pa kritere të qarta për ndarjen e subvencioneve. Po ashtu, përfituesit e subvencioneve në asnjë rast nuk kanë dërguar raporte kthyesë për mënyrën e shfrytëzimit të atyre mjeteve, për të konfirmuar se subvencioni i dhënë është shpenzuar për qëllimin për të cilin është dedikuar.

Më tutje tek subvencionimi i OJQ-ve në gjashtë (6) raste⁵ në dosje nuk kishte projekt propozim për subvencionim si dhe mungonin agjendat dhe planet buxhetore për mënyrën e shpenzimit të subvencioneve.

Rreziku Mos aprovimi i rregullores së brendshme për dhënien e subvencioneve si dhe dështimi në monitorimin e subvencioneve, përkatësisht, mos raportimi i përfituesve, rritë rrezikun që subvencionet të mos ndahen për qëllime adekuate, pa kritere dhe në bazë të interesave të ndryshme, apo në mënyrën tjetër, në mos arritjen e qëllimit për të cilin janë dedikuar.

Rekomandimi 7 Kryetari, duhet të siguroj që do të hartoj dhe aprovoj në kuvend komunal një rregullore për subvencionet me të cilën do të përcaktoj kriteret e qarta për subvencionim, si dhe mekanizmat se si do të monitorohen dhe menaxhohen subvencionet. Kontrollat mbi ndarjen e subvencioneve duhet të forcohen për të siguruar monitorim efektiv të shfrytëzimit të mjeteve të ndara nga buxheti i komunës.

⁵ OJQ "Chords" në vlerë 9,990€, OJQ "Urban Green" 10,000€, OJQ "4Life" 7,245€, OJQ "Aletro" 9,950€, OJQ "Razvojni centar Mitrovica sever" 10,000€ dhe OJQ "CD EC-KN" në vlerë 9,960€.

3.7 Investimet kapitale

Buxheti final për investime kapitale për vitin 2017 ishte 3,975,169€, prej tyre ishin shpenzuar 3,116,763€ ose 93% e buxhetit. Përkundër kësaj, nga Bordi i Fondit për Zhvillim Ekonomik, disa projekte ishin aprovuar me vonesë dhe mjetet ishin alokuar në dhjetor të vitit 2017. Këto projekte pritet të vazhdojnë të realizohen në vitin vijues. Shpenzimet për investime kapitale kanë të bëjnë me rregullimin e infrastrukturës në shëndetësi, arsim, si dhe infrastrukturë rrugore. Komuna, gjithashtu një pjesë të investimeve kapitale i ka shpenzuar edhe në zhvillimin ekonomik të komunës përmes Fondit për Zhvillim Ekonomik.

Komuna, me plan të prokurimit kishte planifikuar 20 procedura të prokurimit për projekte kapitale dhe të njëjtat i ka realizuar (nënshkruar).

Çështja 8 - Transferi i mjeteve pa u kryer shërbimet në tërësi

E gjetura Për kontratën “Mbështetja për zhvillimin e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme” e nënshkruar më 19.07.2016 në vlerë 399,489€, ishte paraparë që mjetet të sigurohen nga “Fondi Zhvillimor”. Për zbatimin e këtij projekti është kontraktuar Agjencia për Zhvillimin Rajonal - Veri (AZhR).

AZhR ka nënshkruar kontrata me 55 përfitues të projektit në vlerë totale 223,714€. Nga kjo vlerë 80% kërkohet të paguhen në momentin e aprovimit, ndërsa pjesa tjetër pas përmbushjes së projektit nga përfituesit. Pavarësisht kushteve të lartcekura, AZhR ka kërkuar t’i behet pagesa e plotë, e cila më pas është paguar nga komuna.

Rreziku Pagesa e tërë kontratës pa u kryer të gjitha shërbimet e kërkuara, vë në rrezik zbatimin e plotë të kontratës dhe të projektit, gjithashtu mund të tregoj vlerë të dobët për paranë.

Rekomandimi 8 Kryetari, duhet të siguroj se janë përmbushur të gjitha obligimet kontraktuale të operatorëve ekonomik para se të kryhet çfarëdo pagese. Në këtë mënyrë sigurohet kryerja e të gjithë projektit dhe vlera për paranë.

Çështja 9 - Hyrje në obligime pa zotimin e mjeteve

- E gjetura** Sipas rregullave të Thesarit, fillimisht duhet të bëhet kërkesa për blerje, zotimi i mjeteve, procedohet urdhër-blerja, pastaj të pranohet malli apo shërbimi, dhe pas pranimit të faturës të ekzekutohet pagesa në fjalë.
- Në dy raste, tek furnizimi me pajisje shëndetësore për shtëpinë e shëndetit njëra kontratë në vlerë 376,860€ dhe tjetra në vlerë 189,900€ mjetet janë zotuar pas pranimit të faturës dhe fletë dërgesës së mallit.
- Rreziku** Hyrja në detyrime pa siguruar fondet e nevojshme mund të shkaktojnë vonesa në realizimin e pagesave, si dhe në rritjen e detyrimeve të papaguara, të cilat mund të jenë barrë e buxhetit gjatë pagesave në periudhën në vijim Projekte të tilla mund të rezultojnë me vlerë të dobët për paranë.
- Rekomandimi 9** Kryetari, duhet të sigurojë që kontrollet në procesin e ekzekutimit të pagesave janë duke u monitoruar në vazhdimësi. Procesi i pagesave duhet të bëhet në pajtim të plotë me hapat e përcaktuar me LMFPP-në, dhe me rregullat e Thesarit.

3.8 Çështjet e përbashkëta për mallrat dhe shërbimet si dhe investimet Kapitale

Çështja 10 - Ndarja e procedurave (tenderëve) të prokurimit

E gjetura Kontrollet menaxheriale nuk kanë funksionuar në mënyrë efektive për të siguruar përdorimin e procedurave të duhura të prokurimit. Në gjashtë (6) raste janë nënshkruar kontrata për furnizime me pajisje të Teknologjisë informative me kuotim çmimesh, duke bërë ndarje të procedurave (tenderëve) të prokurimit.

Vlera totale e kontratave ishte 26,225€, (10,855€ për pajisje të TI dhe 15,370€ për mobile për zyre):

- Më 12.05.2017 “Blerja e pajisjeve të TI-së për nevoja të Shkollës së mesme të muzikës”, - vlera e kontratës 1,800€;
- Më 05.06.2017 “Blerja e pajisjeve të TI-së për nevoja të Shkollës së mesme ekonomike”, vlera e kontratës 3,825€;
- Më 30.08.2017 “Blerja e pajisjeve të TI-së për nevoja të shkollës fillore “B. Radicevic”, vlera e kontratës 3,280€;
- Më 31.08.2017 “Blerja e pajisjeve të TI-së për nevoja të Shkollës së mesme teknike”, vlera e kontratës 1,950€;
- Më 03.11.2017 “Blerja e mobileve të zyrës për nevoja të Komunës së re”, vlera e kontratës 8,930€; dhe
- Më 04.12.2017 “Blerja e mobileve të zyrës për nevoja të Komunës së re”, vlera e kontratës 6,440€.

Po ashtu, shqyrtimi i katër (4) kontratave për riparimin e ujësjellësit, si dhe mirëmbajtjen e kanalizimeve dhe ndërrimit të shakteve të kanalizimit në vlerë 34,950€, kemi identifikuar se prokurimi është zhvilluar sipas procedurave me vlera minimale dhe kuotime çmimesh për punë të ngjashme. Në këto rrethana, komuna ka mundur të ketë një kontratë për mirëmbajtjen e infrastrukturës.

Rreziku Ndarja e procedurave të prokurimit për aktivitete/punë të njëjta, shton rrezikun e përfitimit të ulët të vlerës për para, dhe mund të ndikoj në mos arritjen e objektivave të caktuara.

Rekomandimi 10 Kryetari, duhet t’i forcoj kontrollet me qëllim të vlerësimit më efikas të prokurimit gjatë vitit, që të shmangët ndarja e tenderëve të natyrës së njëjtë dhe të arrihen çmime më të mira dhe punë/mallra më kualitative njëkohësisht, duke zvogëluar shpenzimet përcjellëse për proceset e tenderëve.

3.9 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale

Menaxhimi i pasurisë është një pjesë e rëndësishme e menaxhimit financiar dhe kontrollit në sektorin publik. Një menaxhim i mirë i pasurive kërkon që komuna të ketë një pamje të plotë të pasurive, procedura të kontrollit dhe menaxhimit të tyre, si dhe të azhurnojë vazhdimisht ndryshimet në regjistrat e saj. Pasuritë kapitale janë të gjitha pasuritë në pronësi të komunës me kosto mbi 1,000€, ndërsa ato jo kapitale janë me vlerën nën 1,000€.

Dobësitë në menaxhimin e pasurisë mbi 1000€ janë paraqitur në kapitullin 2.

Derisa, sa i përket pasurive nën 1,000€ komuna ka filluar të aplikoj sistemin E-pasuria, ku janë regjistruar pasuritë nën 1,000€ dhe stoqet e materialit shpenzues, si dhe janë shpalosur në PFV.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

3.10 Trajtimi i parasë së gatshme dhe ekuivalentëve të saj

Paratë e imta, janë fond i vogël i parave që mbahen në përkujdesjen dhe kontrollin e organizatës buxhetore, departamentit ose njësisë më të vogla buxhetore varësisht nga ndarjet buxhetore, dhe që shfrytëzohet për të mbuluar shpenzimet me vlerë të vogël (deri 100€). Komuna gjatë vitit 2017 ka shpenzuar për këtë qëllim 779€.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

3.11 Të arkëtueshmet

Meqenëse, komuna nuk lëshon asnjë lloj fature për tatime dhe taksa, ajo nuk ka llogari të arkëtueshme dhe nuk mban evidenca për to. Taksa për lëshimin e certifikatave të ndryshme janë pagesa me para në dorë përmes arkës me rastin e dorëzimit të kërkesës për certifikatë.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

3.12 Obligimet e papaguara

Pasqyra e obligimeve të papaguara ndaj furnitorëve në fund të vitit 2017 ishte 325€, në kategorinë e mallrave dhe shërbimeve, si shpenzime të telefonisë mobile dhe fikse. Këto detyrime janë bartur për t'u paguar në vitin 2018.

Çështja 11 - Menaxhimi joadekuat i faturave të shpenzimeve

E gjetura Sipas rregullës financiare nr. 01/2013 Shpenzimi i parave publike, neni 24 Pranimi dhe pagesa e faturës, secila fature e pranuar duhet të protokollohet dhe evidentohet në librin e faturave.

Komuna nuk kishte kontrolle të mjaftueshme në menaxhimin dhe raportimin e obligimeve të papaguara, sepse ata kishin plotësuar kërkesën ligjore për mbajtjen e librit adekuat të protokollit për pranimin e faturave.

Rreziku Kontrollat e pamjaftueshme financiare për obligimet e papaguara të komunës, mos zbatimi i rregullave financiare mund të rezultojë me pagesa të paplanifikuara me buxhetin e ardhshëm të komunës dhe/apo pagesa të dyfishta. Kjo mund ta çoj komunën në vështirësi buxhetore dhe në dështim të arritjes së objektivave vjetore operative.

Rekomandimi 11 Kryetari, duhet të forcoj kontrollet lidhur me menaxhimin dhe raportimin e obligimeve të papaguara. Fillimisht, duhet të siguroj mbajtjen e një libri të protokollit, ku do të regjistrohen dhe protokollohen të gjitha faturat e pranuar. Me tutje të krijojë një sistem efektiv në të cilin të gjitha faturat e papaguara raportohen në mënyrë të saktë dhe të plotë në baza mujore në MF, si dhe në fund të çdo viti shpalosen saktë në PFV.

4 Progresi në zbatimin e rekomandimeve

Raporti ynë i auditimit për PFV-të të vitit 2016 ka rezultuar me 17 rekomandime. Menaxhmenti kishte përgatitur një Plan Veprimi, ku kishte paraqitur detajet e masave dhe aktiviteteve se si do t'i zbatoj rekomandimet e dhëna.

Raporti i auditimit nuk ishte diskutuar në Kuvendin Komunal, ashtu siç është rekomanduar në raportin e vitit të kaluar.

Nga 17 rekomandimet e dhëna, dy rekomandime ishin zbatuar plotësisht, pesë ishin në proces të zbatimit dhe 10 nuk ishin trajtuar ende nga ana e menaxhmentit. Ndërkaq, në vitin 2015 ishin dhënë 14 rekomandime, prej të cilave katër rekomandime ishin zbatuar, pesë ishin në proces të zbatimit dhe pesë nuk ishin trajtuar ende nga ana e menaxhmentit.

Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe mënyrës se si janë adresuar ato, shih Shtojcën II.

Çështja 12 - Zbatimi i rekomandimeve nga viti paraprak dhe viti i mëhershëm

E gjetura Si rrjedhojë e menaxhimit jo efektiv të procesit dhe mungesës së një monitorimi formal për mënyrën e zbatimit të rekomandimeve, vetëm një pjesë e ulët e rekomandimeve të vitit të kaluar dhe atyre të bartura më herët janë zbatuar. Menaxhmenti i komunës nuk aplikon masa përgjegjësie për moszbatimin e rekomandimeve.

Rreziku Mos zbatimi në tërësi i rekomandimeve, tregon se kontrollet menaxheriale në komunë ende janë të pamjaftueshme. Prandaj, kjo situatë ka rezultuar në:

- Cilësinë e dobët të raportimit të brendshëm dhe të aktiviteteve tek menaxhmenti i lartë;
- Llogaridhënie e dobët; dhe
- Dobësi në menaxhimin e proceseve operative, përfshirë menaxhimin e pasurive, zbatimin e rregullave të shërbimit civil dhe Ligjit të punës, menaxhim të dobët në ndarjen e subvencioneve, si dhe mos efikasitet në arkëtimin dhe menaxhimin e të hyrave.

Rekomandimi 12 Kryetari, duhet të siguroj që zbatimi i planit të veprimit, monitorohet në vazhdimësi dhe raportohet në baza të rregullta mujore ose tre mujore në lidhje me progresin e arritur në këtë drejtim. Rekomandimet të cilat nuk zbatohen sipas afateve, të rishikohen në një afat të shkurtër nga kryetari, si dhe të ndërmerren veprime pro-aktive ndaj barrierave të paraqitura gjatë zbatimit.

---

5 Qeverisja e mirë

Hyrje

Qeverisja e mirë nënkupton parimet themelore të llogaridhënies, efektivitetin e kontrolleve, menaxhimin e rreziqeve, pavarësinë e auditimit të brendshëm, koordinimin e ZKA me auditimin e brendshëm dhe qeverisjen e mirë me pasuritë publike.

Tregues kyç në mbështetje të qeverisjes efektive është zbatimi i rekomandimeve të auditimit pasi kjo tregon se në çfarë mase menaxhmenti po ndërmerr veprime për t'i përmirësuar proceset ekzistuese dhe kontrollet. Niveli i përmbushjes së kërkesave të MFK-së nga ana e organizatave buxhetore po monitorohet edhe nga plotësimi i pyetësorëve të vet-vlerësimit që plotësohet nga të gjitha Organizatat Buxhetore, të cilat në fund të vitit i dorëzohen MF-së.

Fusha të veçanta të rishikimeve tona lidhur me qeverisjen kanë qenë procesi i llogaridhënies dhe menaxhimi i rreziqeve, ndërsa komponentët tjerë janë trajtuar në brendi të kapitujve apo nënkapitujve të mësipërm të raportit.

Konkluzioni i përgjithshëm mbi qeverisjen

Niveli i qeverisjes brenda komunës, veçanërisht në lidhje me llogaridhënien, menaxhimin e rrezikut dhe cilësinë e raportimit menaxherial është ende sfidues. Përgjigja ndaj rekomandimeve të auditimit ende është jo efektive. Operimi i një sistemi cilësor të auditimit të brendshëm, nuk është vendosur, pasi Njësia e Auditimit të Brendshëm (NjAB) dhe Komiteti i Auditimit (KA) nuk janë themeluar.

Komuna, nuk kishte përmbushë as kërkesën e MF-së lidhur me dorëzimin e pyetësorit të vet-vlerësimit. Organizatat buxhetore janë të obliguara të përgatisin dhe të përcjellin planet strategjike në nivel të organizatës, si: planet urbanistike, hapësinore, plani operativ emergjent, plani strategjik kundër korrupsionit, strategjia e zhvillimit rajonal etj. Komuna, nuk i posedon asnjërën nga këto plane/strategji.

Gjithashtu, edhe në aspektin e pajtueshmërisë me legjislacionin, auditimi ynë ka shpalosur ekzistencën e disa dobësive në menaxhimin e buxhetit/shpenzimeve, siç janë përmendur në brendi të këtij raporti.

5.1 Sistemi i auditimit të brendshëm

Organizatat buxhetore janë të obliguara që të sigurojnë që aktivitetet dhe proceset e saj t'i nënshtrohen auditimit të brendshëm. Një sistem i mirëfilltë i auditimit të brendshëm i ndihmon menaxhmentit në identifikimin e dobësive në menaxhimin financiar dhe kontrolleve të komunës. Kjo kontribuon në përmirësimin e kontrolleve të brendshme, arritjen e objektivave dhe përmirësimin e shërbimeve që ofron komuna.

Çështja 13 – Mos themelimi i Njësisë së Auditimit të Brendshëm

E gjetura Përkundër rekomandimeve tona të përsëritura, komuna ende nuk ka arritur që të siguroj shërbimet e auditimit të brendshëm brenda komunës ose të sigurojë mbulimin e tyre nga ndonjë organizatë tjetër buxhetore. Kjo, për shkak se menaxhmenti i komunës nuk i ka kushtuar rëndësinë e duhur auditimit të brendshëm dhe përmirësimin të aktiviteteve të kontrollit të brendshëm të komunës.

Rreziku Mungesa e aktiviteteve të auditimit të brendshëm mund të ndikojë në vazhdimin e përsëritjes së dobësive në sistemet kyçe të kontrollit të brendshëm. Për më tepër, menaxhmenti mund të mos jetë në gjendje që t'i identifikojë dobësitë e kontrolleve dhe të reagojë me kohë për eliminimin e tyre.

Rekomandimi 13 Kryetari, duhet të themeloj NjAB-në, me qëllim për të siguruar mbështetje në menaxhimin e fushave me rrezik dhe e cila do të ndihmonte aktivitetet operative në vazhdim. Përveç kësaj ne sugjerojmë edhe themelimin/funksionimin e KA-së, që t'i rishikoj rezultatet e auditimit të brendshëm dhe veprimet e ndërmarra nga menaxhmenti në lidhje me rekomandimet e dhëna.

5.2 Raportimi menaxherial, llogaridhënia dhe menaxhimi i rrezikut

Për të pasur një planifikim të mirë, për të mbikëqyrë aktivitetet në baza të rregullta dhe për të mundësuar vendimmarrje efektive, menaxhmenti ka nevojë të posedoj raporte të rregullta. Llogaridhënia si proces është pranim i përgjegjësive, mbajtje e personave përgjegjës për veprimet e tyre dhe shpalosje e rezultateve në mënyrë transparente. Ndërsa, menaxhimi i rrezikut është një proces që ka të bëjë me identifikimin, analizën, vlerësimin dhe veprimet/masat e menaxhmentit për të kontrolluar dhe reaguar ndaj rreziqeve që kërcënojnë organizatën.

Menaxhmenti, ndonëse ka zbatuar një numër kontrollesh të brendshme për të siguruar se sistemet funksionojnë si duhet, ne kemi vërejtur se masat e aplikuara nuk mundësojnë një përgjigje efektive dhe efikase ndaj problemeve operative të identifikuara.

Komuna, ende nuk e ka vendosur një sistem formal dhe efektiv të raportimit menaxherial. Forma dhe cilësia e raportimit të brendshëm aktual si të tilla nuk sigurojnë bazë për mbikëqyrje sistematike të aktiviteteve operative dhe variancave buxhetore.

Çështja 14 - Dobësi në kontrollet menaxheriale dhe menaxhimin e rrezikut

E gjetura Menaxhimi jo i duhur i proceseve në realizimin e buxhetit, ka ndikuar suficitin buxhetor dhe atë kryesisht për paga dhe mëditje dhe investime kapitale. Projektet kapitale të filluara me vonesë, si pasojë e vlerësimit të dobët të nevojave dhe mbikëqyrjes së pamjaftueshme, kanë ndikuar që dobësitë të mos trajtohen me kohë dhe në mënyrën e duhur. Si rezultat i kësaj, disa prej projekteve janë vonuar. Më tutje, menaxhmenti nuk posedon analiza të rregullta për ecuritë buxhetore, dhe nuk ka raporte të rregullta për aktivitetet operative. Komuna, gjithashtu nuk ka politika të shkruara dhe procedura për menaxhimin e rreziqeve, në veçanti rrezikut të mashtrimit dhe parregullsive.

Rreziku Kërkesat e llogaridhënies dhe raportimi financiar i cilësisë së pamjaftueshme, reduktojnë efektivitetin e menaxhimit financiar. Kjo rezulton me dobësi në procesin e buxhetit dhe e zvogëlon aftësinë e menaxhmentit për të reaguar ndaj sfidave financiare me kohë. Po ashtu, kjo ulë efektin e kontrolleve buxhetore dhe rrit rrezikun për shpenzime të parregullta dhe shërbimeve jo cilësore.

Rekomandimi 14 Kryetari, duhet të siguroj se është kryer një rishikim për të përcaktuar formën e raportimit financiar dhe operativ tek menaxhmenti i lartë. Ecuritë buxhetore, duke përfshirë të hyrat dhe shpenzimet, dhe zbatimi i planit për projekte kapitale, duhet të jenë subjekt i raportimeve dhe rishikimeve të rregullta nga ana e menaxhmentit. Gjithashtu, për të reduktuar ndikimin e rreziqeve në nivele të pranueshme, organizata duhet të hartoj regjistrin e rreziqeve me të gjitha masat/veprimet e duhura për të vendosur nën kontroll kërcënimet e ekspozuara.

Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZKA

(e shkëputur nga ISSAI 200)

Forma e opinionit

147. Auditori duhet të japë një **opinion të pa-modifikuar** nëse arrin në përfundimin se pasqyrat financiare janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, në pajtim me kornizën e zbatueshme financiare.

Nëse auditori, bazuar mbi dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë keq-deklarime materiale ose nuk arrin të marrë dëshmi të mjaftueshme auditimi për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë keq-deklarime materiale, atëherë ai duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit sipas pjesës që flet për 'Përcaktimin e llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit'.

148. Nëse pasqyrat financiare të përgatitura sipas kërkesave të një kornize për prezantim të drejtë nuk arrijnë të japin një paraqitje të drejtë, auditori duhet të diskutojë çështjen me menaxhmentin dhe, varësisht nga kërkesat e kornizës së zbatueshme për raportim financiar dhe nga mënyra se si zgjidhet çështja, të përcaktojë nëse është e nevojshme të modifikojë opinionin e auditimit.

Modifikimet që i bëhen opinionit në raportin e auditorit

151. Auditori duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit në rast se, duke u bazuar në dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë gabime materiale, ose në qoftë se auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë keq-deklarime materiale. Auditorët mund të japin tri lloje opinionesh të modifikuara: opinion të kualifikuar, opinion të kundërt dhe mohim të opinionit.

Përcaktimi i llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit

152. Vendimi se cili lloj i opinionit të modifikuar është i përshtatshëm varet nga:

- natyra e çështjes që i jep shkas modifikimit – d.m.th nëse pasqyrat financiare përmbajnë keq-deklarime materiale ose, në rast se ishte e pamundur për të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, mund të përmbajnë keqdeklarime materiale; dhe
- gjykimi i auditorit rreth përhapjes së efekteve ose efekteve të mundshme që çështja ka në pasqyrat financiare.

153. Auditori duhet të japë një **opinion të kualifikuar nëse**: (1) pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se keq deklarimet, ose individualisht ose së bashku, janë materiale por nuk janë përhapur në pasqyrat financiare, ose (2) nëse auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, por arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë materiale por jo të përhapura.

154. Auditori duhet të japë një **opinion të kundërt nëse**, pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se keq deklarimet, ose individualisht ose së bashku, janë edhe materiale edhe të përhapura në pasqyrat financiare.

155. Auditori duhet japë **mohim të opinionit nëse**, pasi nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, auditori arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë edhe materiale edhe të përhapura. Nëse, pas pranimit të angazhimit, auditori bëhet i vetëdijshëm se menaxhmenti ka imponuar një kufizim të fushëveprimit të auditimit, për të cilin auditori konsideron se mund të rezultojë në nevojën për të shprehur një opinion të kualifikuar ose mohim opinionit mbi pasqyrat financiare, auditori duhet të kërkojë nga menaxhmenti ta heqë atë kufizimin.

156. Nëse auditori jep një opinion të modifikuar, ai duhet të modifikojë edhe titullin për të korresponduar me llojin e opinionit i shprehur. ISSAI 1705 jep udhëzime shtesë rreth gjuhës specifike që duhet përdorur kur jepet një opinion dhe për të përshkruar përgjegjësinë e auditorit. Ajo gjithashtu përfshin shembuj ilustrues të raporteve.

Paragrafët e Theksimit të Çështjes dhe paragrafët e Çështjeve të Tjera në raportin e auditorit

157. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për të tërhequr vëmendjen e përdoruesve në një çështje të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila është sa e rëndësishme aq edhe thelbësore që ata të kuptojnë pasqyrat financiare, por ka prova të mjaftueshme e të përshtatshme se çështja nuk përmban keqdeklarime materiale në pasqyrat financiare, auditori duhet të përfshijë një paragraf të Theksimit të Çështjes në raportin e tij. Paragrafët për Theksimin e Çështjes duhet t'i referohen vetëm informacionit të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare.

158. Një paragraf i theksimit të çështjes duhet:

- të përfshihet menjëherë pas opinionit;
- të ketë titullin 'theksim i çështjes' ose ndonjë titull tjetër të përshtatshëm;
- të përmbajë një referencë të qartë ndaj çështjes që theksohet dhe të tregojë se në ç'pjesë të pasqyrave financiare mund të gjenden shpalosjet relevante që e përshkruajnë plotësisht çështjen; dhe
- të tregojë se opinionit i auditimit nuk është modifikuar për sa i përket çështjes të theksuar.

159. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për ta komunikuar një çështje, përveç atyre që janë paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila, në gjykimin e auditorit, është e rëndësishme për përdoruesit në mënyrë që ta kuptojnë auditimin, përgjegjësitë e auditorit apo raportin e auditimit, dhe me kusht që kjo nuk është e ndaluar me ligj ose rregullore, duhet të përpilohet një paragraf me titullin "Çështje Të Tjetra", apo ndonjë titull tjetër të përshtatshëm. Ky paragraf duhet të paraqitet menjëherë pas opinionit dhe pas çdo paragrafi të Theksimit të Çështjes.

Shtojca II: Progresi në zbatimin e rekomandimeve të dy viteve paraprake

Komponenta e Auditimit	Rekomandimet e bartura nga viti 2015	Të zbatuara gjatë vitit 2017	Në proces të zbatimit gjatë 2017	Të pa zbatuara
1.5. Pasqyrat Financiare	<p>Kryetari duhet të siguroj se është bërë një analizë për t'i përcaktuar shkaqet për prezantimin e PVF me gabime, pse kërkesat për raportim të jashtëm nuk janë zbatuar, dhe pse regjistrimet e plota të pasurive nuk janë bërë. Duhet të ndërmerren veprime për t'i adresuar shkaqet në mënyrë sistematike dhe pragmatike që PVF-të e vitit 2016 të prezantohen pa gabime dhe për të siguruar një vlerësim të saktë dhe shpalosje të plotë të pasurive kapitale.</p> <p>Kryetari duhet të siguroj se është bërë një analizë për t'i përcaktuar shkaqet për prezantimin e PVF me gabime, pse kërkesat për raportim të jashtëm nuk janë zbatuar, dhe pse regjistrimet e plota të pasurive nuk janë bërë. Duhet të ndërmerren veprime për t'i adresuar shkaqet në mënyrë sistematike dhe pragmatike që PVF-të e vitit 2016 të prezantohen pa gabime dhe për të siguruar një vlerësim të saktë dhe shpalosje të plotë të pasurive kapitale.</p>	Po		

2.3 Rekomandimet e vitit paraprak	Kryetari duhet të siguroj se në afatin brenda 30 ditësh pas finalizimit të këtij raporti, të hartoj një Plan veprimi ku do të specifikohen masat dhe veprimet për të adresuar rekomandimet e dhëna. Plani, gjithashtu, duhet të përcaktoj edhe stafin përgjegjës dhe afatet kohore brenda të cilave veprimet e duhura do të ndërmerren, me fokus kryesor në fushat që përmbajnë shkallë të lartë të rrezikut. Një proces i vazhdueshëm i monitorimit, gjithashtu, duhet të jetë pjesë përbërëse e këtij plani. Kryetari duhet të inicioj që raporti i auditimit të vendoset për diskutim në Kuvendin Komunal.		Menaxhmenti ka arritur vetëm pjesërisht të adresoj këtë rekomandim pasi që edhe pse kishte përgatitur një plan veprimi për zbatimin e rekomandimeve, vetëm një numër i vogël i tyre ishte adresuar.	
2.4 Lista Kontrolluese e vet-vlerësimit të MFK-së	Kryetari duhet të sigurojë që lista kontrolluese e vetëvlerësimit për vitin 2016 do të plotësohet dhe dorëzohet në MF. Para dorëzimit në MF ajo duhet të rishikohet dhe përgjigjet e ofruara të konfirmohen. Kryetari duhet të iniciojë gjithashtu aktivitetet për përgatitjen e një strategjie komunale e cila duhet të jetë e gatshme për zbatim nga viti 2017. Kjo strategji duhet të shoqërohet me një kosto që përkon me burimet komunale dhe me mekanizma efektiv që sigurojnë zbatimin e saj dhe arritjen e rezultateve.			Nuk janë marrë masa.
2.5.1 Vlerësimi i rrezikut	Kryetari duhet të sigurojë se identifikimi, vlerësimi i rrezikut dhe masat për reduktimin e rreziqeve në nivele të pranueshme, shqyrtohen në nivelet më të larta të menaxhmentit. Më tej, duhet të sigurohet se është deleguar përgjegjësia e drejtpërdrejtë për menaxhimin e rrezikut tek një drejtor përkatës, i cili në koordinim me udhëheqësit e njëjësive do të menaxhoj këtë proces dhe do të raportoj në baza të rregullta rreth menaxhimit të rreziqeve.			Nuk janë marrë masa.

2.5.2 Raportimi menaxherial	Kryetari duhet të siguroj se është kryer një rishikim për të përcaktuar formën e raportimit financiar dhe operativ tek menaxhmenti i lartë, nga i cili kërkohet që të mbështesë menaxhimin efektiv të veprimtarisë dhe të siguroj se është vendosur një zgjidhje e përshtatshme deri në fund të vitit 2016.		Me gjithë disa përmirësime, Komuna ende ka dobësi në raportim financiar mbi shpenzimet dhe të hyrat tek menaxhmenti i lartë.	
2.6 Sistemi i auditimit të brendshëm	Kryetari duhet t'i shqyrtojë alternativat për të siguruar që aktivitetet operative dhe financiare i nënshtrohen auditimit të brendshëm që do të shërbente si një përkrahje e rëndësishme për menaxhmentin në arritjen e objektivave në mënyrë më efektive dhe ofrimin e shërbimeve më cilësore. Krahas kësaj, Kryetari duhet të themelojë Komitetin e Auditimit i cili do t'i rishikonte në mënyrë kritike planet dhe rezultatet e auditimit të brendshëm.			Nuk janë marrë masa.
3.3 Planifikimi dhe realizimi i buxhetit	Kryetari duhet të sigurojë që performanca buxhetore monitorohet në mënyrë sistematike në baza mujore dhe që ky rishikim i identifikon dhe adreson barrierat për realizim të buxhetit në nivel të planifikuar. Projektionet e të hyrave duhet bëhen në bazë të analizave të mirëfillta të burimeve potenciale. Aty ku supozimet e buxhetit fillestar janë të pasakta, kjo duhet të reflektohet plotësisht në pozitën e buxhetit final dhe në kërkesat buxhetore për periudhat e ardhshme.		Pjesërisht i zbatuar pasi komuna ka ende vështirësi me ekzekutimin e buxhetit në kategori të ndryshme.	
3.3 Prokurimi	Kryetari duhet t'i forcoj kontrollet me qëllim të vlerësimit më efikas të prokurimit gjatë vitit, që të shmangët ndarja e tenderëve të natyrës së njëjtë dhe të arrihen çmime më të mira dhe punë/mallra më kualitative njëkohësisht duke zvogëluar shpenzimet përcjellëse për proceset e tenderëve.			Nuk janë marrë masa.

3.3 Prokurimi	Kryetari duhet të siguroj se është kryer një shqyrtim për të përcaktuar pse në rastet e mësipërme kërkesat e prokurimit dhe rregullat financiare nuk janë zbatuar me konsistencë. Rrjedhimisht, kontrollet duhet të forcohen për të siguruar se situatat e ngjashme nuk do të përsëriten në prokurimet e ardhshme.	Po		
3.3 Prokurimi	Kryetari duhet t'i forcoj kontrollet gjatë prokurimit për të siguruar pajtueshmëri të plotë me kërkesat ligjore dhe financiare me theks të veçantë lidhur me përcaktim të qartë të vlerës dhe sasisë së furnizimeve në kontratë.	Po		
3.4.1 Kompensimet për Paga dhe mëditje	Kryetari duhet t'i forcoj kontrollet lidhur me personelin, për të siguruar që numri i personelit do të jetë konform ligjit dhe të gjitha pagat do të regjistrohen në kodet adekuate. Vendimi për suspendimin e pagave të punonjësve të rishqyrtohet dhe të ndërmerren veprime formale për të siguruar shërbim cilësor dhe të mjaftueshëm arsimor dhe shëndetësor për qytetarët e komunës. Kryetari duhet të siguroj që deri më 1 shtator 2016, të gjitha dosjet e personelit të kompletohen me tërë dokumentacionin e kërkuar sipas rregulloreve në fuqi.		Pjesërisht është zbatuar, pasi dosja e personelit është azhurnuar megjithëse jo tërësisht. Pjesa tjetër e rekomandimit mbetet për tu adresuar, përfshirë miratimin e Rregullores për strukturën organizative.	
3.5 Të hyrat	Kryetari duhet t'i analizoj arsyet për një nivel kaq të ulët të arkëtimit dhe t'i forcoj kontrollet për të siguruar një planifikim të mirëfilltë që bazohet në analiza reale. Kryetari duhet ta adresoj efikasitetin e arkëtimit të të hyrave në përgjithësi, duke aplikuar edhe mbledhjen e tatimit në pronë dhe tarifatat për lejet e ndërtimit.			Nuk janë marrë masa.

3.6 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale	Kryetari duhet të siguroj një proces efektiv të regjistrimit të të gjitha pasurive, duke përcaktuar rolet kyçe, që në këtë proces mund të ketë Drejtoria e Kadastrit, duke mbledhur dhe raportuar të gjitha të dhënat mbi pronat në posedim të komunës. Më pas, një komision i veçantë duhet të bëjë një vlerësim të pasurive të identifikuar dhe, pas rishikimit kritik nga ana e Kryetarit, një raport t'i dorëzohet zyrtarit të pasurive për t'i proceduar regjistrimet e duhura në sistemin e SIMFK-së (moduli i pasurive). Gjithashtu, komisionet për inventarizim dhe vlerësim të pasurive duhet të krijohen çdo vit në kohë adekuate që të kryhet inventarizimi i tërësishëm për të konfirmuar ekzistencën e pasurive (në veçanti të pasurive të luajtshme). Të gjitha aktivitetet duhet të kryhen para se PVF-të e vitit 2016 të jenë dorëzuar në MF.		Përkundër progresit të arritur në menaxhimin e pasurive, regjistrat e pasurive ende nuk janë të plotë.	
Komponenta e auditimit	Rekomandimet e bartura nga viti 2016	Të zbatuara gjatë vitit 2017	Në proces të zbatimit	Të pa zbatuara
1.3 Pasqyrat financiare vjetore dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm	Kryetari duhet të siguroj se është bërë një analizë për t'i përcaktuar shkaqet për Kualifikim dhe Theksim të Çështjes. Duhet të ndërmerren veprime për t'i adresuar shkaqet në mënyrë sistematike që të evitohen gabimet e pagesave në avans, si dhe menaxhimin, regjistrimin dhe vlerësimin e saktë të pasurive. Kjo gjithashtu duhet të përfshijë rishikimin e draft PFV-ve nga menaxhmenti, me fokus të veçantë në fushat me rrezik të lartë dhe/ose fushat ku janë identifikuar gabime në vitet e mëparshme. Deklarata e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe ai Financiar, nuk duhet të dorëzohet përveç nëse ndaj draft PFV-ve janë aplikuar të gjitha kontrollet e nevojshme.	Po		

2.1 Progresi në zbatimin e rekomandimeve të vitit paraprak	Kryetari duhet të forcoj masat e kontrollit dhe të përgjegjësisë ndaj personave të ngarkuar për adresimin e plotë të rekomandimeve që veprimet e parashikuara me plan veprimi të zbatohen, dhe nga ata të pranoj raporte të rregullta për progresin e rekomandimeve kundrejt planit të veprimit.		Menaxhmenti ka arritur vetëm pjesërisht të adresoj këtë rekomandim pasi që edhe pse kishte përgatitur një plan veprimi për zbatimin e rekomandimeve vetëm një numër i vogël i tyre ishte adresuar.	
2.2 Pyetësi i vet-vlerësimit të komponentës së MFK-së	Kryetari duhet të siguroj se janë ndërmarrë veprimet e duhura për plotësimin e listës kontrolluese të vetëvlerësimit dhe është bërë adresimi i fushave me dobësi në mënyrë pro aktive. Më pas, duhet të aplikohet një mekanizëm për ta konfirmuar saktësinë e listës kontrolluese si dhe për të siguruar dokumentacionin mbështetës.			Nuk janë marrë masa.
2.3.1 Përcaktimi i objektivave strategjike	Kryetari duhet të siguroj hartimin e një strategjie të përgjithshme zhvillimore, si dhe të hartoj planin e veprimit për monitorimin e arritjes së rezultateve kundrejt objektivave dhe të vendos funksione efektive të mbikëqyrjes.			Nuk janë marrë masa.
2.3.2 Raportimi menaxherial dhe llogaridhënia	Kryetari duhet të siguroj se është kryer një rishikim për të përcaktuar formën e duhur të dizajnit të kontrolleve menaxheriale, raportimit financiar dhe operativ tek menaxhmenti i lartë, në mënyrë që të mbështesë menaxhimin efektiv të veprimitarisë dhe të siguroj se është vendosur një zgjidhje e përshtatshme brenda muajve në vijim.			Nuk janë marrë masa.

2.4 Sistemi i auditimit të brendshëm	Kryetari duhet të merr në konsiderim rekrutimin e një auditori të brendshëm, i cili përmes një programi gjithëpërfshirës të punës do të inkorporonte rreziqet financiare dhe të tjera të komunës dhe do të vlerësonte efektivitetin e kontrollit të brendshëm. Përveç kësaj, ne sugjerojmë që të themelohet edhe një Komitet efektiv i Auditimit i cili duhet të rishikojë në mënyrë kritike planet dhe rezultatet e auditimit të brendshëm.			Nuk janë marrë masa.
3.1 Planifikimi dhe realizimi i buxhetit	Kryetari duhet të siguroj që performanca buxhetore është monitoruar në mënyrë sistematike në baza mujore dhe që ky rishikim i identifikon dhe adreson barrierat për realizim të buxhetit në nivel të planifikuar. Aty ku planifikimet fillestare të buxhetit janë të pasakta, kjo duhet të reflektohet plotësisht në pozitën e buxhetit final. Po ashtu, planifikimet për shpenzime të bëhen në përputhje me planin kontabël të kodeve ekonomike të ndara për kategori.		Pjesërisht i zbatuar pasi komuna ka ende vështirësi me ekzekutimin e buxhetit në kategorinë investime kapitale dhe paga dhe mëditje.	
3.1.1 Të hyrat	Kryetari duhet të siguroj që është ndërmarrë një shqyrtim i politikave në lidhje me vendosjen e një sistemi të përshtatshëm për të mbështetur mbledhjen dhe menaxhimin e të hyrave. Më tej, përveç hartimit të rregullores mbi taksat, tarifat dhe ngarkesat, duhet të siguroj zbatimin e ligjit për tatimin në pronë dhe të ndërtimit, i cili ka për qëllim në radhë të parë vendosjen e kërkesave minimale për mbrojtjen e shëndetit publik, sigurisë dhe mirëqenies së përgjithshme përmes ruajtjes të strukturës së hapësirave dhe ambientit. Planifikimi në të ardhmen të mbështetet në kapacitetet dhe bazën reale të mbledhjes së të hyrave.			Nuk janë marrë masa.

3.1.2 Pagat dhe mëditjet	Kryetari duhet të siguroj se janë ndërmarrë veprimet e duhura për t'i adresuar si çështje urgjente çështjet e përmendura më lart, ashtu që komuna të ketë të vendosur strukturën organizative dhe që vendet kyçe të punë të plotësohen me personelin adekuat dhe të azhurnohen dosjet e personelit, në mënyrë që të sigurohet cilësi në menaxhimin e burimeve njerëzore.		Pjesërisht është zbatuar, pasi dosja e personelit nuk është azhurnuar tërësisht. Pjesa tjetër e rekomandimit mbetet për tu adresuar, përfshirë miratimin e Rregullores për strukturën organizative.	
3.1.3 Mallra dhe shërbime	Kryetari duhet t'i forcoj kontrollet me qëllim të vlerësimit më efikas të prokurimit gjatë vitit, që të shmangët ndarja e tenderëve të natyrës së njëjtë dhe të arrihen çmime më të mira dhe punë/mallra më kualitative njëkohësisht, duke zvogëluar shpenzimet përcjellëse për proceset e tenderëve.			Nuk janë marrë masa.
3.1.3 Mallra dhe shërbime	Kryetari duhet të vendosë kontrolle të brendshme adekuate për të siguruar vlerën për parandë dhe ajo që është paguar të pranohet dhe të shfrytëzohet nga komuna, në mënyrë që shërbimet ndaj qytetarëve të përmirësohen. Më tej, duhet të sigurohet që pasuria e blerë të regjistrohet në regjistrat e pasurive të komunës			Nuk janë marrë masa.
3.1.4 Subvencione dhe transfere	Kryetari duhet të siguroj që rregullorja për ndarjen e subvencioneve do të aplikohet dhe asnjë subvencion të mos jepet në kundërshtim me kriteret e përcaktuara me rregullore. Po ashtu, duhet të përcaktohen qartë mekanizmat se si do të monitorohen dhe menaxhohen ato. Kontrollet mbi ndarjen e subvencioneve duhet të forcohen për të siguruar monitorim efektiv të shfrytëzimit të mjeteve të ndara nga buxheti i komunës.			Nuk janë marrë masa.
3.1.5 Investimet Kapitale.	Kryetari duhet t'i forcoj kontrollet me qëllim të vlerësimit më efikas të prokurimit gjatë vitit, që të shmangët ndarja e tenderëve të natyrës së njëjtë dhe të arrihen çmime më të mira, si dhe punë/mallra më kualitative duke zvogëluar njëkohësisht shpenzimet përcjellëse për proceset e tenderëve			Nuk janë marrë masa.

3.1.5 Investimet Kapitale.	Kryetari duhet të siguroj se është kryer një shqyrtim për të përcaktuar pse në rastin e mësipërm kërkesat e prokurimit dhe rregullat financiare nuk janë zbatuar me konsistencë. Rrjedhimisht, kontrollet duhet të forcohen për të siguruar situatat e ngjashme nuk do të përsëriten në prokurimet e ardhshme.	Po		
3.2 Pasuritë	Kryetari duhet të siguroj që brenda një periudhe të arsyeshme të formoj komisionet për vlerësimin dhe inventarizim e pasurisë. Këto komisione duhet të kryejnë një regjistrim dhe vlerësim të drejtë dhe të plotë të të gjithë pasurisë në pronësi të komunës, dhe të monitoroj rezultatet e vlerësimit. Po ashtu, për të pasur një evidencë të saktë të stoqeve, të gjitha hyrjet/daljet e pasurive të luajtshme me vlera nën 1,000€ të bëhen përmes sistemit e-pasuria.		Përkundër progresit të arritur në menaxhimin e pasurive, regjistrat e pasurive ende nuk janë të plotë.	
3.3 Obligimet e papaguara	Kryetari duhet të forcoj kontrollet lidhur me pranimin e faturave dhe pagesën e tyre brenda afatit ligjor, për të siguruar që departamenti i financave do të krijojë një sistem efektiv dhe se të gjitha faturat e papaguara brenda afatit 30 ditësh të raportohen në mënyrë të saktë dhe të plotë, dhe si të tilla të shpalosen në PFV-të e komunës.		Pjesërisht janë marrë masa pasi obligimet këtë vit janë evituar pothuajse fare.	

Shtojca III: Letër konfirmimi

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria -Vlada-Government

Komuna e Mitrovicës së Veriut
Opština Severna Mitrovica
Municipality of Mitrovica North

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm në Raportin e auditimit për vitin 2017 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Raportit/Pasqyrave Financiare të Komunës së Mitrovicës Veriore për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2017 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

z. Goran Rakic

Kryetar i Komunës së Mitrovicës Veriore,

Data: 23 maj 2018, Mitrovicë Veriore